

УДК 331.5

Т.Ф. Рябоволик, асп.

Кіровоградський національний технічний університет

Генезис трансформації змісту категорії зайнятості в умовах розвитку сучасних ринкових відносин

В статті розглянуто генезис трансформації змісту категорій зайнятості в умовах розвитку сучасних ринкових відносин. Висвітлено окремі результати досліджень наукових праці провідних вчених та зроблено оцінку сучасному ринку праці та зайнятості населення у період складної економічної ситуації в Україні.

зайнятість, безробіття, ринок праці, система ринку праці, трудовий потенціал, трудові ресурси, робоча сила

Зміни у суспільному устрої України у зв'язку з розпадом СРСР та заснуванням України як незалежної держави з розбудовою економічної моделі ринкового спрямування, а також зміни у відносинах власності та працевикористання змінили концептуальні основи зайнятості. Зайнятість перейшла в реальну систему категорій ринку і як її складова відбивала особливості ринкових процесів. Якщо початок ринкових перетворень збігся з кризовими економічними явищами, то зайнятість віддзеркалила саме цей кризовий стан. Саме на цей період припадає увага наукових установ та управлінських структур питанням падіння зайнятості та зростанню безробіття. З'явилося багато наукових розробок з питань зайнятості населення в умовах переходу до ринку.

Теоретичні основи трудового потенціалу та зайнятості в регіональному аспекті висвітлені в роки перехідного періоду в працях багатьох вчених, зокрема зайнятість і ринок праці досліджувались в працях Р.Дж.Еренберга, Р.С.Сміта, В.В.Онкієнка, Л.Г.Ткаченко, Л.М.Ємельяненко, М.І.Долішнього, П.Ю.Буряка, У.Я.Садової, Л.К.Семів, В.С.Васильченко, А.І.Рофе, О.В.Волкової, З.П.Бараник, А.М.Колота [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10].

Оскільки дослідженню зайнятості в сучасних умовах розвитку ринку праці приділяється увага, але недостатня, дана проблема є актуальною і в теперішній час.

Метою написання статті є дослідження даної проблеми, зокрема генезису трансформації змісту категорії зайнятості в умовах розвитку сучасних ринкових відносин.

Розвиваючи національний ринок праці за законами соціально орієнтованої ринкової економіки й сприяючи збалансованому та ефективному його функціонуванню, а також формуванню умов для повної продуктивної зайнятості, важливим є глибоке висвітлення його проблем. Для повнішої систематизації проблем ринку праці, з'ясування причин їх появи та повнішого наукового знання його функціонування необхідно висвітлити поняття «ринку праці». Так, основоположники класичної політичної економії – А. Сміт та Д. Рікардо – вважали, що товаром на ринку праці є праця, що «праця має свою природну і свою ринкову ціну» [11, С.9]. В даний час підтримують твердження основоположників класичної політичної економії представники неокласичного напрямку економічної думки. Основоположники політичної економії - К. Маркс і Ф. Енгельс - переконливо довели, що об'єктом купівлі продажу виступає робоча сила [11, С.9].

На думку М.І.Долішнього, ринок праці визначається пропозицією, яка в Україні зростає не тільки внаслідок падіння виробництва, але й в результаті свободи вибору

робочого місця [1, С.143]. Р.Дж.Еренбергом та Р.С.Смітом ринок праці трактується як сегмент національної економіки, який забезпечує людей роботою і кординує відносини у сфері праці [2, С.33]. П.Ю.Буряк, Б.А.Карпінський та М.І.Григор'єва відзначають, що ринок праці є невід'ємним елементом ринкової економіки, який складається з ринку робочої сили та ринку робочих місць [3, С.17]. У.Я.Садова та Л.К.Семів, ринок праці, трактують як: форму взаємозв'язку між найманими робітниками і власниками капіталу та засобів виробництва; систему економічних відносин, які виникають у процесі відтворення робочої сили; сферу формування попиту і пропозиції на робочу силу; систему суспільних відносин, пов'язаних з наймом та пропозицією праці, тобто з його купівлею та продажем, механізм, що забезпечує узгодження ціни й умов праці між працедавцями і найманими робітниками, механізм чи «інститут взаємодії споживачів праці і її постачальників, тобто юридичних або фізичних, з одного боку, і конкретних фізичних осіб, які мають фізичні і розумові здібності, професійні знання та навички – з іншого» [4, С.19]. Отже, аналіз економічної літератури показує, що деякі дослідники визначають «ринок праці» як сферу обміну, місце, «де відбувається купівля-продаж робочої сили». На думку інших економістів, ринок праці являє собою «суспільно-економічну форму руху трудового потенціалу».

Сучасне функціонування вітчизняного ринку праці, елементами якого є: суб'єкти ринку; економічні і юридичні рішення; кон'юнктура, соціальні виплати, інфраструктура, характеризується наявністю суперечностей, яким в Україні та світі приділяють значну увагу тому, що вони стосуються головного суб'єкта ринку праці - людини. З допомогою ринку праці суспільство вибирає з усього спектру здібностей людини ті, які необхідні для виконання певної роботи. До проблем національного ринку праці слід віднести: низький середній рівень заробітків; неконтрольовану міграцію робочої сили; необхідність легалізації українських заробітчан; низьку тенденцію створення робочих місць. Гострою проблемою ринку праці є несприятливі демографічні зміни в нашій країні. Так, згідно з дослідженнями МЦПД, населення України стрімко скорочується: з 1993 до 2007 року – більш як на 10%. До 2050 року прогнозна чисельність населення України скоротиться більш як на третину: з 46 до 29 мільйонів осіб. 2025 року близько чверті населення України буде старше 60 років, тоді як 2050 року – вже майже третина. Причинами такої тенденції, є: низька середня тривалість життя в Україні – 66 років, що на 11 років менше, аніж у країнах Західної Європи; значний рівень дитячої смертності - вдвічі вищий за середній в Європі, один з найнижчих рівнів народжуваності у світі [5]. Боєм вітчизняного ринку праці є значне погіршення якості робочої сили та її невідповідності сучасним вимогам щодо професійної підготовки поряд з низькою трудовою та виконавчою дисципліною. Отже, проблеми ринку праці необхідно глибше досліджувати та вивчати як прояв, з одного боку, загальних закономірностей, властивих ринковим відносинам, а з іншого – української специфіки формування ринкового середовища. Досліджуючи еволюцію наукових поглядів функціонування ринку праці України, нами було розглянуто кілька підходів їх формування вітчизняними та зарубіжними вченими, з метою глибшого розуміння причин утворення проблем його розвитку та прискорення їх вирішення. Так, У.Я.Садова, Л.К.Семів вважають, що формування і розвиток ринку праці в Україні має правові історичні корені, де криється значний і генетичний, і психологічний потенціал розвитку національного, регіональних ринків праці нашої держави [4, С.18]. В.С.Васильченко теж стверджує, що особливості та етапи формування ринку праці в Україні і стан зайнятості й безробіття є наслідком історичних, соціальних та економічних умов у державі, які склалися не лише в останнє десятиріччя, а й значно раніше [6, С.200]. На думку А.І.Рофе та О.В.Волкової, перший період розвитку

вітчизняного ринку праці – його утворення – почався ще за часів розвитку капіталістичних відносин в дореволюційній Росії, факторами формування якого були: природно-ресурсний; національно-етнічний; економіко-географічний; історичний та демографічний [7, С.305]. Другий період в формуванні ринку праці припадає на перші роки радянської влади. В даному випадку, О.В.Волкова виділяє наступні три періоди розвитку ринку праці. Початок другого періоду розвитку ринку праці відноситься до грудня 1918 року, коли був прийнятий перший радянський кодекс законів про працю. Третій період розвитку ринку праці пов'язаний з переходом в 1921 році до НЕПу, провалом воєнного комунізму та появою радянських бірж праці. Четвертий період розвитку ринку праці пов'язаний із централізованим плануванням та всезагальністю праці як суспільного зобов'язання, закриттям установ праці [7, С.310]. Вченими В.В.Онiкiєнко, Л.Г.Ткаченко, Л.М.Ємельяненко досліджено, що більшість авторів використовує в роботах поняття «система ринку праці», вживаючи їх у змістовному плані, без відповідного методологічного обґрунтування. У зв'язку з цим, за методологічну основу для пізнання закономірностей розвитку «системи ринку праці», на думку вчених В.В.Онiкiєнко, Л.Г.Ткаченко, Л.М.Ємельяненко, пропонується використати розроблену сучасними західними вченими «теорію еволюції економіки», яка припускає, що в ході еволюції система набуває нових властивостей, таких як “поєднання єдності і різноманіття”, “адаптації і ідентифікації”, що дозволяє виявити в ній два види закономірностей: регулюючі, тобто закономірності функціонування, які сприяють стабілізації нинішньої якості системи, та формуючі, тобто закономірності розвитку, що призводять до переходу системи в іншу якість [9, С.66]. В.В.Онiкiєнко, Л.Г.Ткаченко, Л.М.Ємельяненко, відзначають, що принципи системності слід доповнити еволюційними принципами: самоорганізації; біфуркації; багатовимірної детермінації, без яких неможливо розкрити і пояснити ті глибинні якісні зміни, що відбуваються в економіці та ринку праці [9, С.67]. На думку А.М.Колота, інституційні рамки, форми, механізми, в яких і за допомогою яких функціонує ринок праці, у ході історичного розвитку значно змінилися [10, С.184]. З.П.Бараник наголошує, що в останні роки швидкість змін зовнішнього середовища випереджає швидкість змін внутрішнього середовища, що спричиняє появу питань: адаптації ринку праці до змін зовнішнього середовища та внутрішнього середовища; подолання кризових явищ у його розвитку; підготовка ринку праці до тих змін, що мають відбутися [8, С.18]. Отже, виникла необхідність, по-новому розглянути ринок праці як багатогранне, динамічне і суперечливе явище, щоб більше уваги приділити для його підготовки до змін, що мають відбутися. Тому, «необхідна зовсім інша точка зору на функціонування ринку праці, точка зору, яка б урахувала вплив зовнішнього та внутрішнього середовища, враховувала вплив цих об'єктивних чинників на функціонування ринку праці та відповідну йому інформаційну базу» [8, С.18].

Сучасний стан ринку праці України характеризується порівняно низьким рівнем безробіття населення, визначеним за методологією МОП (за 2007р. – 6,4% економічно активного населення), тоді як у Європі він сягав 7,1%, а у таких розвинутих країнах як Німеччина, Іспанія, Франція, Словаччина та ін. – відповідно 8,4; 8,3 та 11,3% [12].

Переважає більшість зайнятих українців працювала за наймом в 2007 – 2009 роках, це приблизно 80,7 - 81,4%, а решта – у секторі самостійної зайнятості, дані наведені в таблиці 1 [13].

Неформальний сектор економіки залишається переважаючим місцем прикладання праці для кожної другої особи з числа зайнятих сільських жителів. Проте серед міських жителів зазначена зайнятість не набула суттєвого розповсюдження завдяки більш широким можливостям знайти роботу [13].

Разом із тим структура зайнятості населення не відповідає пропорціям економічно розвинутих країн, оскільки значна частина працюючих зайнята ще у сільському господарстві та промисловості. Зростання ризиків, пов'язаних зі вступом України в СОТ, поглибленням глобалізаційних процесів, демографічною кризою, несприятливими міграційними процесами, ускладнює ситуацією на вітчизняному ринку праці, загострює існуючі проблеми і породжує нові.

Таблиця 1 - Кількість зайнятого населення за статусами зайнятості у 2007-2009р.

	У середньому за період								
	2007р.			2008р.			2009р.		
	усього	міські поселення	сільська місцевість	усього	міські поселення	сільська місцевість	усього	міські поселення	сільська місцевість
Усього	20904,7	14309,7	6595,0	20972,3	14416,8	6555,5	20176,8	13703,8	6473,0
у тому числі:									
працюючі за наймом	80,7	92,9	54,1	82,0	92,8	58,4	81,4	92,2	58,5
самозайняті (включаючи роботодавців та безкоштовно працюючих членів сім'ї)	19,3	7,1	45,9	18,0	7,2	41,6	18,6	7,8	41,5

Джерело: [13]

Вступ України в СОТ і світова фінансово-економічна криза, яка розпочалася в 2007-2008 роках, створюють нові умови для розвитку сфери застосування праці. Без активного втручання держави негативні наслідки можуть призвести до зростання масштабів безробіття, погіршення структури системи робочих місць за рівнем оплати та умовами праці, зниження професійно-кваліфікаційного рівня вітчизняних працівників. У цих умовах особливого значення набуває державне регулювання зайнятості населення оскільки цей показник є одним із провідних, який впливає на розвиток економіки країни та в свою чергу, на вихід зі світової фінансової кризи [14].

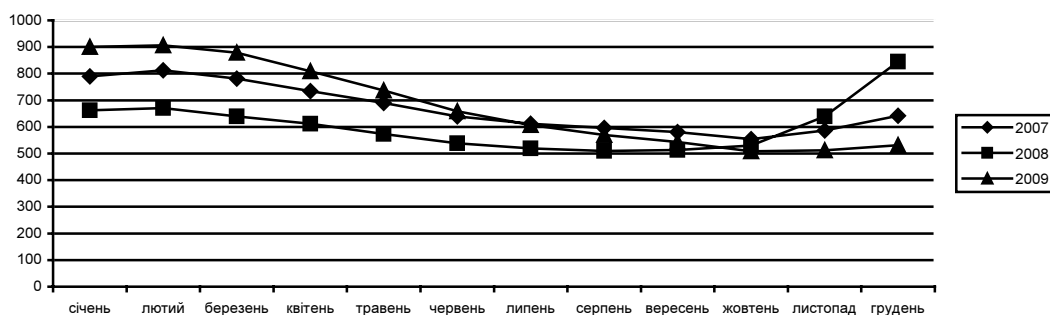
На сучасному етапі дослідження проблеми зайнятості залишається досить актуальною, про це свідчать численні праці та статті таких науковців як: Е.Лібанова, Н.Павловська, І.Бондар, І.Петрова, В.Близнюк, Ю.Маршавін, М.Махсма, М.Корчун, І.Моторна, О.Павловська, Ю.Краснов, О.Терещенко, Н.Гаркавенко.

В своїх працях Е.Лібанова піднімає питання про незареєстровану зайнятість в Україні, про її формування та можливості державного регулювання, а також сегментацію зайнятості в державі [15, С.3]. Удосконалення політики зайнятості населення на основі реальної оцінки вартості робочої сили вивчали Н.Павловська, О.Павловська [16, С.9]. Ю.Маршавін та І.Бондар приділяли увагу нормативно-правовому регулюванню зайнятості населення [18, С.7], а також організаційно-методичним аспектам розробки програми створення додаткових робочих місць [17, С.16]. В.Близнюк висвітлює проблеми управління ринком праці і зайнятості населення в контексті соціальної політики [19, С.3], а І.Петрова економіко-правові засади її забезпечення [20, С.8]. М.Махсма в своїй праці відображає світові тенденції зайнятості населення в умовах глобалізації економіки [21, С.3], а М.Корчун пропонує шляхи підвищення економічної активності та зайнятості молоді на ринку праці України [22, С.35]. І.Моторна пропонує дистанційну зайнятість та вигоди від її використання [23, С.6], також розглядаються О.Павловською та Ю.Красновим вплив доходів та заробітної плати на зайнятість та методологічні основи відтворювального механізму зайнятості населення [24, С.3]. Привертає увагу багатьох дослідників зокрема О.Терещенко і

питання перспективи розвитку зайнятості в Україні за адаптації структури економіки до членства в СОТ [25, С.20]. Н.Гаркавенко пропонує напрямки вдосконалення політики зайнятості населення у ринкових умовах [26, С.26]

В теперішні часи Закон України “Про зайнятість населення” принципово повному законодавчо закріплює принципові положення про зайнятість населення. В умовах ринкової економіки і рівноправності різних форм власності цей Закон визначає правові, економічні та організаційні основи зайнятості населення України і його захисту від безробіття, а також соціальні гарантії з боку держави в реалізації громадянами права на працю. Згідно цього закону “Зайнятість - це діяльність громадян, пов’язана із задоволенням особистих та суспільних потреб і таке, що, як правило, приносить їм доход у грошовій або іншій формі” [27].

Законодавством можуть бути передбачені й інші категорії зайнятого населення. Законом визначено таку категорію як “безробітні”. До такої категорії відносяться працездатні громадяни працездатного віку, які з незалежних від них причин не мають заробітку (інших доходів) у зв’язку з відсутністю підходящої роботи. Обов’язковою умовою визнання таких громадян безробітними є реєстрація в державній службі зайнятості і здатність приступити до праці [27]. У той же час не можуть бути визнані безробітними громадяни віком до 16 років (крім тих, що були вивільнені), які вперше шукають роботу і не мають професії (включаючи випускників загальноосвітніх шкіл), які відмовились від двох пропозицій підходящої роботи, чи мають право на пенсію. Динаміку кількості зареєстрованих безробітних у 2007-2009 р.р. показано на рис. 1.

Джерело: [13]

Рисунок 1 - Динаміка кількості зареєстрованих безробітних у 2007-2009 р.р.

Таким чином, законодавчо визнані дві категорії населення, на яких розповсюджуються норми Закону України “Про зайнятість населення” - це “зайняті” та “безробітні”. Категорія “трудові ресурси” не входить до таких, які підпадають під норми законодавчого регулювання, а є статистичним поняттям. Це пояснюється конституційно-концептуальними положеннями про добровільність праці та вибір виду діяльності. Тобто на відміну від минулих часів у ринкових умовах праця не є обов’язковою, примусовою.

Вченим Левченко О.М. досліджено, що у статистиці зарубіжних країн поняття “трудові ресурси” не використовують, а використовується поняття “робоча сила”. Під терміном “робоча сила” розуміється сукупність осіб не молодших 16 років, працюючих чи зареєстрованих безробітних, крім громадян, які утримуються у виправних установах та психіатричних лікарнях [28, С.10]. У зв’язку з цим Е.Лібанова, спираючись на світовий досвід обліку робочої сили, визначає три принципові відмінності порівняно з існуючим у нас обліком трудових ресурсів:

По-перше, у зв’язку зі старшим контингентом (всі бажаючі працювати чи тільки

працюючі).

По-друге, з визначенням можливості участі у трудовому процесі (дієздатність чи працездатність).

По-третє, у зв'язку з фіксацією самого волевиявлення до трудової діяльності (у випадку з трудовими ресурсами – це працездатне населення, а у випадку з робочою силою чи працездатним населенням – це готовність, потяг до оплачуваної трудової діяльності) [29, С.11].

На думку Левченко О.М., доцільно було б також розмежувати реальну робочу силу, тобто зайняту суспільно-корисною діяльністю, та потенційну, як таку, що займається пошуком робочого місця на ринку праці [28, С.11].

Розглядаючи сутність категорій “трудоі ресурси” та “робоча сила”, Н.Лукашевич слушно, на думку Левченко О.М. зауважує, що за умов становлення та подальшого розвитку ринкових умов перша виявляється малоперспективною, тому що передусім відбиває потреби народногосподарського комплексу в забезпеченні робочою силою. Тоді як категорія “робоча сила” відбиває соціальний бік зайнятості та підхід, в якому пріоритет надається задоволенню потреб людей у трудовій діяльності. Тому можна підсумувати, що подальший розвиток ринкової економіки буде вимагати і відповідного категорійного апарату, за допомогою якого можна було б адекватно відобразити ті процеси та основні принципи, за якими вона має функціонувати [28, С.11], [30, С.36]. За цих обставин, дане питання поки що ще не повністю себе вичерпало, а тому є широким полем для подальших досліджень науковців.

Отже, формування ринкових умов на основі заснування різних форм власності визначили новий зміст відносин між зайнятістю населення і таким притаманним ринковим відносинам інституту як ринок праці. Все це свідчить, що зайнятість в сучасній економічній моделі наповнена новим більш повним змістом взаємовідносин людини і суспільства, людини в ринкових умовах. Безумовно це не означає, що законодавча норма повністю вичерпує всю сукупність соціально-економічного змісту цієї категорії. Вона внесла багато чого нового, але поглиблене розкриття сутності категорії зайнятості стає особливо актуальним з приводу як нових умов її формування та забезпечення, так і у зв'язку з відсутністю достатнього висвітлення її теоретико-методологічних положень стосовно ринкових особливостей дослідження еволюції наукових поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених на проблеми розвитку українського ринку праці у системі еволюційного та інтеграційного розвитку в сучасній науковій літературі з цих питань.

Список літератури

1. Регіональна політика: методологія, методи, практика / Долішній М.І., Злупко С.М., Вовканич С.Й. та ін.; Під ред. М.І.Долішнього. – Львів: Наукова думка, 2001. – 700 с.
2. Эренберг Р.Дж., Смит Р.С. Современная экономика труда: Теория и государственная политика. – М.: Изд-во МГУ, 1996. – 800 с.
3. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Григор'єва М.І. Економіка праці й соціально-економічні відносини: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с.
4. Садова У., Семів Л. Регіональні ринки праці: аналіз та прогноз / Під ред. М.І.Долішнього. – Львів: ДПА Друк, 2000. – 264 с.
5. Як ефективно використовувати потенціал України // Вісник центру. – 2008.- № 403. – С.2. – <http://icps.com.ua/publications/nl.html>
6. Васильченко В.С. Державне регулювання зайнятості: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 252 с.
7. Волкова О.В. Ринок праці: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 624 с.
8. Бараник З.П. Функціонування ринку праці: статистична оцінка: Монографія. – К.: КНЕУ, 2007.–392 с.
9. Онікієнко В.В., Ткаченко Л.Г., Ємельяненко Л.М. Розвиток ринку праці України: тенденції та перспективи / За ред. В.В.Онікієнко. / К.: Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2007. – 286 с.

10. Колот А.М. Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 230 с.
11. Тумаков С.В. Социально-экономические проблемы рынка рабочей силы: теория, практика: Монография; НАН Украины, Ин-т экономики пром-ти. – Донецк: КИНИ ИЭП НАН Украины, 2005. – 436 с.
12. Інтернет-сторінка Євростату// www.eurostat.int/comm/evrostat
13. Інтернет-сторінка // www.ukrstat.gov.ua
14. Анішина Н., Тимошек Т., Верба Д. Регулювання створення робочих місць у контексті економічної політики України в сучасних умовах. // Україна: аспекти праці. – 2009. - №4. – С. 9-15.
15. Лібанова Е., Баланда А. Незареєстрована зайнятість в Україні: формування й можливості державного регулювання. // Україна: аспекти праці. – 2000. - №4. – С. 3-8.
16. Павловська Н., Павловська О. Удосконалення політики зайнятості населення на основі реальної оцінки вартості робочої сили. // Україна: аспекти праці. – 2000. - №4. – С. 9-12.
17. Бондар І., Рудченко О. Організаційно-методичні аспекти розробки програми створення додаткових робочих місць м. Славутича. // Україна: аспекти праці. – 2002. - №4. – С. 16-22.
18. Маршавін Ю. Удосконалення нормативно-правового регулювання зайнятості населення. // Україна: аспекти праці. – 2002. - №7. – С. 7-10.
19. Близнюк В., Покришук В. Проблеми управління ринком праці і зайнятості населення в контексті соціальної політики Європейського Союзу. // Україна: аспекти праці. – 2002. - №7. – С. 3-6.
20. Петрова І. Економіко-правові засади забезпечення зайнятості населення України. // Україна: аспекти праці. – 2002. - №6. – С. 8-11.
21. Махсма М. Світові тенденції трансформації зайнятості населення в умовах глобалізації економіки. // Україна: аспекти праці. – 2007. - №4. – С. 10-15.
22. Корчун М. Шляхи підвищення економічної активності та зайнятості молоді на ринку праці України. // Україна: аспекти праці. – 2008. - №1. – С. 35-39.
23. Моторна І. Дистанційна зайнятість в умовах глобалізації економіки та соціально-економічні вигоди від її використання. // Україна: аспекти праці. – 2008. - №3. – С. 6-12.
24. Краснов Ю. Методологічні основи відтворювального механізму зайнятості населення. // Україна: аспекти праці. – 2008. - №4. – С. 37-40.
25. Терещенко О. Перспективи розвитку зайнятості в Україні за адаптації структури економіки до членства в СОТ. // Україна: аспекти праці. – 2008. - №5. – С. 20-24.
26. Гаркавенко Н. Напрямки вдосконалення політики зайнятості населення у ринкових умовах. // Україна: аспекти праці. – 2008. - №6. – С. 26-32.
27. Закон України “Про зайнятість населення”. <http://zakon.rada.gov.ua>
28. Левченко О.М. Управління якістю трудового потенціалу регіону. Монографія. – Кіровоград: "КОД", 2002р. – 136 с.
29. Либанова Э.М. Рынок рабочей силы (Методы анализа й возможности регулирования. Учебное пособие.)/ Киев, 1993. – 94 с.
30. Лукашевич Н. Занятость: социально-экономическая сущность, структура, функции. // Персонал. – 1995. - №3. – С. 29-49.

Т. Рябоволик

Генезис трансформации содержания категорий занятости в условиях развития современных рыночных отношений

В статье рассмотрен генезис трансформации содержания категорий занятости в условиях развития современных рыночных отношений. Отражены отдельные результаты исследований научных трудов ведущих ученых и сделана оценка современному рынку труда и занятости населения в период сложной экономической ситуации в Украине.

T. Ryabovolik

Genesis of transformation of maintenance of categories of employment is in the conditions of development of modern market relations

In the article genesis of transformation of maintenance of categories of employment is considered in the conditions of development of modern market relations. The separate results of researches scientific of labour of leading scientists are reflected and an estimation is done to the modern labour-market and employment of population in a period a difficult economic situation in Ukraine.

Одержано 07.04.10